

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Reuniunile economice.

Cine nu știe din pățania sa de toate zilele, cât de greu îi vine unui om singuratic, până când își poate săvârși și numai afacerile sale economice? Cine nu știe de altă parte, că chiar și afacerile familiare și economice ale unei singure familii, să pot săvârși mai ușor și mai îngrabă, dacă să pun mai mulți membrii laolaltă »cu puteri unite?«

Din acestea va înțelege ori și cine pentru-ce astăzi, de sus dela ministru până jos la primarul satului, toți sunt de un gând și o simțire, ca precum în familie să însoțește bărbatul cu soția sa, ca să poată purta sarcinile familiare mai ușor, așa e de lipsă ca și în comună, cerc, comitat și țară să se însoțască mai mulți oameni laolaltă în societăți pentru un scop anumit, pe care apoi să l poată duce mai ușor la isbândă.

Intre societățile acestea de folos obștesc, cele mai lăpăte sunt reuniunile (însoțirile) economice, cari încă pot să fie de mai multe feluri precum: reuniuni economice pentru lăpătirea cunoștințelor de lipsă pentru creșterea vitelor și economia câmpului, tovărășii economice pentru procurarea uneltelor de lipsă pentru plugărit, reuniuni pentru asigurarea vitelor, pentru valorizarea laptelui, reuniuni Raiffeisen ș. a.

La noi în Ungaria sunt cunoscute mai multe reuniuni de acestea economice mai mari, cari lucră în unele ținuturi în interesul economilor maghiari. Afară de reuniunile acestea numite »regnicolare«, mai fiecare comitat își are însoțirea sa oficioasă economică, pe lângă care pe unele locuri mai funcționează și câte una privată. Reuniunile acestea mai mari, își au apoi despărțămintele lor, cari pe unele locuri să rămurească până și în comunele cele mai mici.

Noi Români până acum nu avem o reuniune așa mare regnicolară economică, care să cuprindă toată obștea

românească în sine. E drept, că mai înainte de asta cu vre-o 20 de ani s'au făcut încercări pentru înființarea unei astfel de reuniuni, dar' nu s'a putut obține aprobarea statutelor. Astfel a trebuit să ne mulțumim și noi cu două reuniuni mai mari de ecestea la Sibiiu și Orăștie.

Dar' dacă nu ni-s'a îngăduit înființarea unei reuniuni deosebite pentru economie, avem »Asociațiunea« și în înțelesul statutelor ei, s'ar putea înființa sub conducerea secției economice, tot felul de însoțiri de acestea. La noi par'că-i făcătura, cum să zice, că îndată ce pornește cineva o însoțire de folos obștesc, în loc ca să-i urmeze tcată suflarea, după cum să întâmplă la alte națiuni unii nu numai că nu să codesc, dar' mai îndărătnicesc chiar și pe alții. Vorba Românului: »Când unul apucă înainte ca să se urce pe scară, în loc ca să i urmeze și ceilalți, aceia nu numai că nu-l urmează, dar' chiar clătină de scară, ca să cadă jos și cel-ce s'a ridicat«. Dovadă avem în privința aceasta chiar activitatea la unele din despărțămintele »Asociațiunii«.

Să nu ne perdem însă nădejdea și să credem cumva, că aceasta nepăsare, ce să arată pe unele locuri, o să dureze încă mult timp tot așa. Nu! O să vină ele cât mai curând alte timpuri mai bune, cu niște luptători mai harnici și mai însuflețiți, cari o să știe nu numai conduce mai bine, dar' cari o să țină și o disciplină mai aspră în oaste, ca astfel aceasta să nu mai poată dezerta de sub steag nepedepsită. Pe paginile istoriei noastre, să mai văd destule epoce de acestea de amortire și umilință, dar' câte un geniu mare a știut să deștepte obștea întreagă »din somnul cel de moarte«.

Până când vom avea prilej, ca să putem constata și pe terenul reuniunilor economice o lucrare mai mănoasă, să luăm de pildă pe cele două reuniuni mai mari economice comitatense dela Sibiiu și Orăștie și să vedem, că cum și ce au lucrat ele dela înființarea lor până astăzi și apoi să ne cugetăm, că oare n'ar fi bine ca să urmăm celorlora pretutindenea?

Reuniunea economică din comitatul Sibiiului s'a înființat la anul 1888. Dela înființarea sa, ea a ținut apoi în tot anul câte o adunare generală prin comunele din comitat, unde a arangiat expozițiuni de vite, a ținut prelegeri economice despre creșterea vitelor, economia câmpului, înființarea tovărășilor economice, însoțirilor de lăptărit, a însoțirilor Raiffeisen ș. a., așa că mai toate comunele, în cari reuniunea și-a ținut câte o adunare, au rămas după aceea sau cu câte o tovărășie economică, sau cu câte una de ale lui Raiffeisen ș. a.

Reuniunea numită a mai tipărit pe cheltuiala sa și anumite scrieri economice mai scurte, scrise la înțelesul poporului, pe cari apoi le-au împățit cu prilejul adunărilor generale în cinste, nu numai între membrii reuniunii, ci chiar și celorlalți ascultători, cari știau ceti și arătau oare-care dragoste cătră reuniune și cetirea cărților.

La stăruința acestei reuniuni s'au înființat până acum tovărășii economice în comunele: Sebeșul-săsesc, Apoldul-român, Săliște, Gurariului și Avrig, iar însoțiri de împrumut sistemul Raiffeisen s'au înființat în comunele: Aciliu, Apoldul-român, Bungard, Ilimbay, Loman, Magu, Mohu, Pianul-român, Răchita, Roșia-săsască, Vestem și Nucet.

Atară de acestea reuniunea numită mai împarte în cinste între membri săi în tot anul câte o vițea de soiul »Pinzgau«, pe care după-ce o crește și are prăsilă dela ea, trebuie să o dea iarăși înapoi la prima fătare, apoi sămânțe de trifoiu, luțernă, cânepă italiană, napi, mazărice ș. a. precum și altoi nobili, pentru sădirea cărora trimite câte un delegat din sinul comitetului central.

Pentru cultivătorii de poame, cari pe unele locuri nu le-au putut desface cu preț, sau că nu le-au putut nici usca cum să cade, a înființat în Săliște un cuptor pentru uscatul poameilor sistemul »Cazenille«, cu ajutorul căruia apoi să pot usca poamele mai ușor și mai bine tot-odată, ca în cele ordnare.

Acestor lucrări înțelepte și cu cap, este a să ascrie împrejurarea de toți

cunoscută, că în comitatul Sibiului emulează acum economii nostri unii cu alții pe terenul economiei de câmp și vite, precum și pe acela al însoțirilor economice, așa încât să poate zice fără teamă, că acest comitat este unul dintre cele mai înfloritoare, în ce privește starea materială înfloritoare a locuitorilor.

O soră mai tinără a acestei reuniuni este cea dela Orăștie, care s'a născut numai la anul 1899. Dar' deși aceasta până acum este numai o copilă zburdalnică, totuși poate arăta și ea multe lucrări săvârșite în folosul obștei românești. Intre acestea să poate număra de sigur și înființarea organului său »Bunul Econom«, care acum de 7 ani este un străjer neadormit al intereselor economice nu numai din acest comitat, ci de pretutindenea, pe unde odată a putut străbate cu plugul său oțălit, ca să spargă pământul împetrit de nelucrare, așa ca acela să poată produce apoi roduri îmbelșugate.

Dacă aceste două reuniuni precum și organul lor, nu au putut să facă și mai mult până acum, vina de sigur nu este a lor, ci a acelor, cari ar trebui să le spriginească mai bine. Să sperăm însă, că în viitorul cel mai apropiat să va spori și oastea lor, cu oșteni harnici și însuflețiți pentru interesul obștesc, atunci apoi de sigur va urma și pe acest teren o biruință măreață.

Ioan Georgescu.

Școala economică de repetiție.

(Urmare.)

§. 9.

Afară de comună, ca susținător obligat al școlii economice de repetiție, mai pot înființa școală economică de

repetiție statul, confesiunile, singuraticii și corporațiunile.

Înființarea școlii economice de repetiție cu caracter necomunal numai în acel caz liberează comuna de organizarea școlii economice de repetiție: 1. dacă toți cei obligați la învățământul de repetiție beneficiază de instrucțiune, 2. dacă școala economică de repetiție cu alt caracter satisface de fapt toate condițiunile, respective prelucră tot materialul de învățământ marcat în această organizațiune și în acest plan de învățământ.

§. 10.

Dacă pe lângă o școală poporală elementară să organizează școală economică de repetiție, școala de repetiție generală a aceleia să sistează. Din contră, în comuna în care, afară de școala de stat, mai sunt una sau mai multe școli profesionale, și pe lângă aceste nu este organizată școală economică de repetiție, toți cei obligați la învățământul de repetiție în loc sunt datori să frecventeze școala economică de repetiție ce este în legătură cu școala de stat.

Cap. II.

Modalitățile organizării școlii economice de repetiție, teritoriul pus în serviciul învățământului practic, prevederea cu recuzitele necesare.

§. 11.

Școala economică de repetiție să poate organiza în două feluri: a) sau ca școală economică de repetiție stând în legătură organică cu vre-o școală poporală elementară .. b) s'an cu totul independentă.

La cea dintâiu atât învățământul de specialitate — pe lângă un onorar corăspunzător ce trebuie fixat — cât și

învățământul din obiectele generale îl provăd învățătorii școlii elementare din comună, — la școala economică cu învățător specialist învățământul de specialitate îl provăde un învățător deosebit numit sau ales în postul învățătoresc de specialitate sistemizat în acest scop, — învățământul din obiectele generale însă îl provăd învățătorii școlii elementare existente în comună.

Organizarea școlii economice de repetiție cu învățător specialist, deosebit este de dorit în comunele, a) cari au un hotar mare, și prin urmare locuitorii lor să ocupă în genere cu agricultura; b) unde comuna este în stare a da din propria putere pentru scopurile învățământului practic un teritoriu mai mare, de 15—20 jugăre catastrale și pe acesta este capabilă a-l prevedea corespunzător scopurilor învățământului economic; c) unde numărul copiilor de ambele sexe obligați la învățământul economic de repetiție face cel puțin 120; d) unde poate prevedea teritoriul de praxă cu sala trebuincioasă de învățământ și cu edificiile necesare în scopul economiei.

§. 12.

La organizarea școlii economice de repetiție primăria comunală procedează în modul următor:

1. Inspecția locală a școlii economice de repetiție cu caracter comunal o prevede scaunul școlar comunal. Prin urmare, dacă în comună nu ar exista școală comunală, — reprezentanța constituie scaunul școlar comunal în sensul §-ului 9 al art. de lege XXVIII din 1876 în scaunul școlar constituit pentru scopurile școlii economice de repetiție să vor alege pe cât posibil astfel de indivizi, cari manipulează independent cu succes o econo-

FOIȚA

Cântecul ogorului.

Am o țară am o casă,
Am un neam, am un ogor...
Cui mă plânge zicu-i: »lasă,
Nu mă tem de viitor«!

Drag sunt țării — ea mie dragă;
Casa, — nu pot fără ea;
Neamul, — 'mi inima 'ntreagă,
Iar' ogorul viața mea.

În ogor le văd pe toate,
El, la toate-i legământ:
Să-mi încapă 'ntr'însul poate
Bucuria pe pământ.

De sub nea când mi-s'arată
Ici cu grăul înfățit,
Ici cu fața lui curată
De tărâm întinerit;

Și cu ochiul când îi face
Plugulețului de zor,
Să-i dea brazda ce-l preface
Sin de maică roditor. —

Inima în mine crește
Și dă mugur de 'nflorit,
Și ca mine voinicește,
Cine 'n muncă-i potrivit?

Și ca mine cine-și poartă
Floarea hărniciei lui?
Cui îi bate sporu'n poartă
Cum îmi bate mie, — cui?

Doamne, ține-l temelie
Vieței noastre, tuturor, —
Că prescura sfântă, — ție
Ți-o aducem din ogor!

N. Rădulescu-Niger.

Originea răului.

— «» —

Un pustnic trăia într-o pădure fără să se teamă de fiările sălbatice; el vorbea și să înțelegea cu dănele de minune.

Intr-o zi pustnicul să întinse sub un copac; tot acolo să adunară, pentru a petrece noaptea, un corb, un porumbel, un cerb și un șerpe. Aceste animale începură a discuta între ele asupra originii răului în lume.

Corbul zise:

— Eacă dela foame ne vine tot răul.

Când îți poți găsi hrana și mănânci în liniște acățat de o cracă, totul îți suride, totul e bun și îmbucurător. Dar' ia să ajunezi numai două zile și ai să vezi că nu-ți dă inima nici măcar să privești natura. Te simți agitat, nu-ți găsești loc, n'ai un minut de liniște. — Dacă ai vedea atunci o bucată de carne e și mai rău: te repezi asupra-i fără să te mai gândești.

Poate să te zdrobească cu petri, să te stășie câinii și lupii, tu nu-ți lași prada.

mie mai mică sau mai mare, — aşadară proprietari de pământ, oficiali economici, economi pricepuți. Inspecțiunea locală a școlii economice de repetiție ce este în legătură cu școala de stat o prevede curatoratul școlii de stat.

2. Scaunul școlar comunal stabilește, că în școala economică de repetiție ce este a să organiza, câți copii obligați la învățământul de repetiție sunt a să îndruma; și încât comuna — conform celor cuprinse în cap. 1. este obligată la organizarea școlii economice de repetiție, face proiect reprezentanței comunale referitor la următoarele: a) care teritor și cât de mare îl crede acomodat scopurilor școlii; b) ce fel de școală economică de repetiție ține că e necesară a fi organizată; c) câte cheltuieli necesitează prevederea cu cele trebuincioase a teritorului de praxă a școlii; d) câte spese stabile anuale iau în prospect pentru remunerarea învățătorilor; e) este între învățătorii din comună învățător calificat corespunzător cerințelor de mai jos, care va fi a să aplica conform prescrișelor ce să va înșira mai la vale.

Reprezentanța, la propunerea curatoratului respective a scaunului școlar, oferă teritor acomodat pentru scopurile școlii economice de repetiție, stabilește respective votează prevederea aceluia cu toate cele necesare, cum și onorariul învățătorului, eventual în caz de organizare a școlii cu învățător specialist salariul anual al învățătorului. Reprezentanța, cu conșiderare la cele cuprinse în § 3, stabilește, că învățământul în școala economică de repetiție asupra căror rami, agricoli să se extindă; hotărârea reprezentanței aprobată de forul competent o transpune scaunului școlar comunal în scopul alegerii

învățătorului, respective pentru-ca scaunul școlar să publice concurs la postul de învățător specialist. Dacă comuna organizează școala cu învățător specialist cu ajutorul statului, hotărârea respectivă este a să înainta pe calea inspectorului reg. de școale comitetului administrativ.

(Va urma).

Fac oare lux țărăni?

E lucru obicinuit a critica mereu luxul dela sate. După unii, el a ajuns să fie pricina adevărată de nevoie și sărăcie a sateanului. Cred că e o părere cam greșită această spaimă de luxul ce-or fi făcând țărăni și că nu el e pricina nevoiei și a sărăciei.

Cine-a văzut țărani germani, francezi ori olandezi, nu să va speria de luxul ce face țăranul nostru, dimpotrivă va găsi că trăește rău, că să îmbracă prost și rău, dacă nu umblă aproape zdrențos; iar' locuința, pe multe locuri, e mai proastă decât a vitelor din alte țări.

Cine din noi a văzut și nu s'a minunat de hainele de sărbătoare ale țărănilor bavarezi? Băbații cu haine bune de stofă de lână, trainică, cu ceas la brâu, cu pălării curate, cu ghete lustruite, în sfârșit cu port curat, îngrijit. Femeile și fetele cu haine frumoase de lână, cu pieptare de catifea, cu broboade și șorturi de mătase; unele cu ceas, medaleoane și inele de aur. Vezi un popor de țărani muncitori, cu fața și mâinile părțite de soare, dar' voinici și bine îmbrăcați. Văzându-i nu zici că merg la peire din pricina luxului, ci simți uimire și fără voie îți zici: »Acestia au menirea de a cucerii pământul!«, căci din toate să vede vrednicia lor.

Acolo țăranul are cerinți și nevoi mai mari decât al nostru; dar' știe să și le îndeplinească. Munca lui și a gloatei lui e spornică și le dă de unde să ducă vieață omenească.

E lucru nefiresc ca un om să nu dorească traiu bun, port curat și frumos. Asta e tot una ca și cum ai cere săracului că, dacă e nevoie, să nu-i fie foame ori frig. Tot așa e și cu luxul. Să știe că, de ce un norod e mai rămas în urmă, de ce îi plac mai mult gătelele și podoabele. A cere fetelor și nevestelor să nu dorească îmbrăcăminte frumoasă, e a le cere lucruri peste puterile lor. Indată ce vor avea cât de puțini bani, îi vor da pe podoabe, fiind-că un neînvățat e mai iubitor de deșertăciuni și îngâmfare. Pentru el e fericire mare să se uite lumea la el și la podoabele lui. La drept vorbind, cine pe lume nu dorește să uimească lumea? Unul urmărește acest scop prin podoabe, altul prin faptele lui, prin vitejie ori talent.

Dorința de a uimi lumea o avem cu toții, mai mult ori mai puțin, numai mijloacele ne sunt altele.

Dacă țărăni ar fi lipsiți și de cerința podoabelor, atunci ar fi ca și acei nenorociți Negri, cari stau toată ziua tolăniți, cari muncesc numai atât cât să nu piară de foame. După ei, numai moartea e mai rea decât munca. Deci nu trebuie să vedem în lux sărăcia țăranului, căci alta e pricina.

Răul e că nu-și sporesc veniturile, nu fac să le fie munca mai producătoare.

Sporirea veniturilor țărănești e singurul leac. Indată ce vor avea de unde și vor fi mai cuprinși, luxul nu-i va apăsa. Omul cuprins nici nu ține atâta de mult să facă lux peste puterile lui.

geată. Altă-dată vre-un epure trece pe lângă tine vre-o pasăre dă din aripi, sau vre-o ghindă cade din copac și ție ți-se pare, că ești gonit de vre-o fiară sălbatică, și fugând, dai peste nenorocire. Alte-ori, spărat, alergi fără să ști unde; faci o săritură greșită și te prăbușești în vre-o prăpastie, unde ție se curmă zilele. Somnul nu te prinde; cu ochiul așintit la tot ce te înconjoară, cuprins în veci de frică, n'ai liniște nici un minut.

— Tot răul vine deci dela frică.

Veni și rândul pustnicului. El zise:

— Nu e nici foamea, nici dragostea, nici răutatea nici frica cari dau loc la nenorocirile noastre, ci numai dela natura și propriul nostru temperament ne vine ori-ce rău, căci în ele domnește foamea, dragostea, răutatea și frica.

— Câți dintre noi n'au perit astfel!

— Tot răul, deci, vine dela foame!

Porumbelul zise:

— După mine nu dela foame vine răul.

Tot răul vine dela dragoste.

— Dacă am trăi singuri, n'am avea atâtea de îndurat! Am fi cel puțin singuri ca să suferim! Dar' vezi: că noi trăim întotdeauna în companie și-ți iubești atât de mult soția, încât te uiți pe tine, n'ai nici un minut de liniște, nu te gândești decât la ea: A mâncat oare? Ii este destul de cald? Când să depărtează nițel de tine te simți cu totul pierdut. Te chinuște gândul că un altul a ademenit-o, sau că au fost prinsă de oameni. Te pui în căutarea ei și caz' tu în cursă, fie în porumbărușul altuia, fie în vre-un laț. Dacă ție-să perde părechea, nu mai mănânci, nu mai beai, nu faci alta decât s'o cauți, și să plângi. Câți nu mor astfel dintre noi! Deci răul nu vine dela foame, ci dela dragoste.

— Șarpele zise:

— Nu, răul nu vine dela foame, nici dela dragoste, ci dela răutate.

— Dacă am trăi liniștiți împreună, dacă nu ne-am căuta gălceava, atunci toate ar merge bine; dar' e destul că numai un lucru să nu ție-să faci după plac și iacă-te supărat, infuriat; n'ai alt gând, decât să-ți scoți năcazul pe cine-va și atunci te svîrcolești ca un turbat șuerând și căutând să muști. Nu mai ai milă de nimeni; ai mușca pe tatăl și mama ta; te-ai mușca pe tine însuși. Această stare nenorocită îți scurtează zilele.

— Tot răul vine dar' dela răutate.

Cerbul zise:

Nu, nici dela răutate nici dela dragoste, nici dela foame nu vine răul; el vine dela frică. Dacă s'ar putea să nu ne fie frică, totul ar fi bine.

— Noi putem alerga cu ușurință; suntem viguroși, ne putem apăra contra unui animal mic cu o singură atingere de corn. De cel mare fugim. Cu toate acestea murim de frică. O ramură de trosnește în pădure o foaie de să mișcă, spaima te cuprinde. Inima începe să ție-se bată, ca și când ar voi să sară din pept, și o rupi la fugă ca o să-

Fiind avut, n'are nevoie să'nșele lumea cu îmbrăcăminte scumpă, ca să-și ascundă lipsa. Lumea îl știe că are vite, casă bună, pământ bine lucrat; pe când săracul n'are ce arăta lumii și vrea s'o'nșele măcar cu hainele. Ar fi de dorit s'avem la sate nu lux, ci traiu bun. Casa țaranului să fie casă, cu două camere, cu ferestre mari, podită. Să aibă grajduri pentru vite, grădină cu pomi, curte curată, toate îngădite și'n bună stare. Imbrăcăminte să-i fie curată, sănătoasă și frumoasă, să nu-și părăsească portul național pentru stamba deochiată dela târg.

(Va urma).

Lucrările agricole în luna Iulie.

(Urmare și fine).

Mazărea, să recoltează când păstăile cele de jos sunt coapte, culesul să face dimineața totdeauna pe un timp frumos și liniștit ca boabele să nu se scuture, după recoltă să treeră, după aceea să vântură și boabele să păstrează în magazie. Mazărea poate să producă la hectar 20—30 hectolitri. In economia domestică să întrebuițează ca păstăi și boabe uscate, ca și la hrana animalelor mai cu samă la îngrășatul porcilor. Vrejii de mazăre să pot întrebuița la hrana vitelor cornute.

Cositul mohorului, porumbului și al sorgului. Când aceste nutrețuri nu să dau în stare verde ca hrană animalelor, atunci îndată ce au înspicat să cosesc și să face fân, și astfel să dă ca hrană vitelor. Când aceste nutrețuri nu să pot usca din cauza timpului prea ploios, să pot păstra în anumite gropi unde dospesc, și în cazul acesta poartă numele de nutreț murat, sub care stare să dau vitelor în timpul ernei.

Culesul cănepei. Cânepa sămănată în luna Aprilie pentru fuior, să culege în această lună când tulpinele capătă o culoare galbenă. Aceleași lucrări pe care le-am văzut la recolta inului să fac și la cănepă, cu deosebire că cănepă să topește mai bine în apă stătătoare decât în curgătoare. Cânepa poate să dea dela 500—1200 kilogr. fuior și sămânțe dela 3—400 kilogr.

Sămănatul rapiței de toamnă, nămită și colțza, să face de pe la 20 ale acestei luni.

Ca soiuri de rapiță să samănă rapița pareploie, cu floarea albă și de Hamburg, sămănată să face prin împărștiere și în rânduri cu mașina, depărtarea dintre rânduri va fi de 40—50 cm. în acest caz să seamănă 3—6 litri de sămânță și când să samănă prin împărștiere 4—8 litri de sămânță. Rapița crește bine în pământurile în care crește și grâul. La noi să mai samănă și rapița comună, cu floarea galbenă.

Cositul luternei să face pentru a treia oară.

In grădina de pomi. Pomi pe timp secetos trebuie udați și mai trebuie tăiate toate crăcuțele date dela rădăcină și de pe tulpină, de pe la 20 ale lunii să poate începe cu altoitul cu mugurii crescuți în acest an.

In grădina de legume să începe cu culesul mazărei și a linteii, să recoltează sămânțele de morcov, păstarnac, pătrunjel, de sfeclă, de salată, conopidă, varză, gulii, și ceapă etc.

In podgorii. Dacă viia nu s'a plivit, și nu s'a săpat până la 20 ale lunii st. v., aceste lucrări trebuie amânate până când strugurii au început să dea în copt.

Vitele de muncă trebuie bine hrănite cu nutrețuri verzi și cu grăunțe uruite. Ca vitele să nu fie înțepate de muște să se spele pe corp cu apă în care s'a fiert foi de nuc. După-ce s'a ridicat grâul de pe câmp și după-ce miriștele s'a păscut de oi și alte animale să pot ara și sămăna cu mohor amestecat cu meu sau cu muștar alb, sau cu hrișcă amestecată cu meu sau muștar, și dacă timpul va fi ploios, în toamnă vom avea un bun nutreț pentru toate vitele.

Tunsul meilor. Unii ciobani tund meii, a căror lână este căutată de plăpomari, tot în această lună să despart mielele de berbecuții cari s'au lăsat de prăsilă.

Albinele. Pe la 20 Iulie să începe cu recolta mierei, care trebuie să se facă într'o zi mai năoroasă, când căldura este mai scăzută, fiind-că în stup să găsească mai puține albine. Retezatul fagurilor să face mai puțin. La recoltă trebuie să avem în vedere și starea timpului ca albinele să poată înlocui ceea ce s'a recoltat.

»Albina«.

F. S. Moga.

Program

pentru primul târg de cai de lux ce să va ținea în Brașov împreună cu o expoziție de cai.

Primum spre publicare următoarele: Târgul de cai de lux și expoziția de cai împreună cu premiare sunt întocmite și concesionate pentru promovarea prăsilii de cai și pentru ridicarea târgurilor de cai din Brașov renumite încă din vechime.

Târgul să va ținea în 16 August 1906. La acest târg pot participa prășitorii și neguțătorii de cai. — Târgul e cu deosebire merit pentru cumpărătorii de cai de tras și călărit.

La acest târg de cai de lux împreună cu expozițiune de cai au cea mai bună ocazie și prășitorii de cai, de a-și prezenta materialul de prăsilă spre premiare.

Iată ce să va premia: 1. Iepe de prăsilă dela 4 ani în sus, cu sau fără

mânz. 2. Armăsari și mânz-armăsari. 3. Grupe de prăsilă constătătoare din cel puțin 5—6 cai: 2—4 iepi de prăsilă: 1—3 de 3 ani, 1—3 de doi ani, 1—3 de un an. 4. Cai de plug, cu părechea. 5. Cai aflători în proprietatea țaranilor. 6. Cai de căruțe: a) în posesiune privată. Căii să pot prinde la căruțe după plăc, unul singur sau în câte 2, 3, 4; b) în posesiunea comercianților. La aprecierea cailor de trăsuri să vor lua în conziderare nu numai caili și mânatul lor, ci și ajustamentul trăsurilor și al vizitiilor. 7. Cai de călărit: a) în posesiune privată călăriți de domni civili și ofițeri; b) în posesiunea neguțătorilor de cai. Ca premii să vor împărși: medalii de aur, medalii de argint, medalii de bronz și diplome de recunoștință executate în mod artistic. Peste acestea să va împărși premiul de onoare al orașului Brașov pentru cei mai buni cai de trăsura și pentru cel mai bun cal de călărit.

Observări: Toți caili trebuie să fie reprezentați, mânați, călăriți eventual folosiți la sărit, în modul prescris din partea comitetului. Comitetul își rezervă dreptul de a statori felul și mărimea premiilor amăsurați participării și a cvalității. Comitetului îi stă în voia liberă de a transpune premiile nefolositoare într'o grupă de premiare asupra altor grupe. Anunțări pe coale de anunțare — trimise anume spre acest scop — pentru caili, ce să vor aduce la târgul de cai de lux, precum și modalitatea de ocrotire: boxe, păreți tari sau locuri îngădite sau despărțite prin pringi, sunt a să trimitte cel mai târziu până la 12 August 1906, la magistratul Brașovului, secția III, etagiul II, Strada Porții nr. 63.

Prezidiul de onoare: Dr. George Székely de Kilyén prefectul comitatului Brașov și Carol baron de Pflanzler-Baltin generalmajor ces. și reg.

Prezidiul: Dr. Frideric Jekel consilier reg. și vice-prefect al comitatului Brașov. Francisc Hiemesch primarul orașului liber reg. Brașov, Arthur Peteani Cavaler de Steinberg subcolonel de husari ces și reg.

Comitetul: Iosif Litsken, Karl Hart, Adolf Tachauer, Adolf Szombathi, Constantin Popovici, Ludovic Hintz, Enric Aronsohn, Carl Gärtner, Rudolf Pospischil, Carl Philip, Hans Eger, Frideric Fischer, Dr. Aladar Semsey, Martin Wendel, George Stephani, Czimbor Samu.

»G. T.«

Nouii bance românești. La Buzeni (com. Arad) să înființează banca »Buticeana« cu capital de 100.000 cor. — La Sanislău (com. Sătmar) să înființează banca »Arina« cu capital de 100.000 coroane.

Știri de tot felul.

Din Orăștie.

Adunarea generală a despărțământului Orăștie a „Asociațiunii” s'a ținut ieri în 2 August st. n. în biserica din Orăștie și a decurs în ordine amăsurat programului, pe care noi la timpul său nu l'am putut publica, pentru că nu ni-s'a trimis. S'a ținut două prelegeri din sfera tovarășilor, ascultate de un public prea puțin numărös, decum să aștepta. Tot cu aceasta ocaziune s'a octroat înaintea publicului un fel de comitet al »Reuniunii economice« din Orăștie, ca și cum acela ar fi fost ales de adunarea generală a acestei reuniuni. După ce însă convocatoriul comitetului pentru o adunare generală legală, n'a fost publicat în nici un ziar în conformitate cu statutele, această pretinsă adunare generală nu să poate considera de legiuită și noul comitet nu are nici o valoare. Regretăm că o astfel de »Reuniune folositoare să conduca cu atâta ușurință și lovește în bunul simț al membrilor ei prin apucături de clicărie condamabilă. Foaia noastră ca organ al ei nici n'a fost încunoștințată despre ținerea adunării, ca să poată face atenți pe membrii să participe la o astfel de adunare generală, unde era vorba despre o reconstituire sănătoasă și nu de o cârpitură cu elemente de speculațiune în tovarășii, cum s'a întâmplat de astădată. Altcum toate lucrurile din Orăștie astăzi, merg înainte ca racul și nu-i mirare dacă oamenii în loc să se înțaleagă, mai mult să învrăjbesc.

Sperăm însă, că lucrurile o să se întoarcă spre bine și-că cei octroați își vor da seamă de datorința ce li-se impunea pentru-că »Reuniunea« aceasta să nu-și periclitaze existența.

Raportorul.

*

Turneul Z. Bârsan. Serata teatrală din 2 Iulie a c. ținută în sala dela hotelul Transilvania din Orăștie a fost foarte bine cercetată de publicul nostru din loc și jur nu putem decât să aducem laude tinărului nostru artist Z. Bârsan și soților săi, dsoarei Olimpia Brașovian, și dlui N. Băilă, cari prin prestațiunile lor eminente n-ea procurat o seară dintre cele mai plăcute. Dorim deplin succes și încurajare tinerilor artiști peste tot locul, pe unde vor merge.

Totodată publicăm serata teatrală ce să va da în Deva în sala Redutei, Duminecă în 5 August. st. n. 1906: începutul la 8 seara. Să va reprezenta: 1.) »Marinarul« Dramă într'un act de A. Theuriet 2.) Declamație. 3.) »Furtuna Casnică« Comedie într'un act. După teatru urmează dans.

*

Cumpărare de cai. Ministrul reg. ung. de agricultură provdăcă pe economi, că să anunțe, dacă au de vândut cai, cari au trecut de trei ani și jumătate, însă nu sunt mai bătrâni de opt ani. Cei-ce doresc să vândă astfel de cai, sunt provocați să anunțe aceasta ministrului de agricultură cel mult până la 10 August a. c. (arătare cu timbru de 1 coroană) arătând totodată comitatul, orașul, satul sau moșia, unde să află caii, precum și prețul de vânzare. Caii ca și în anul trecut să vor examina, cumpăra și primi prin comisii exmise în unele centre, ce să vor sta-veri amăsurat anunțurilor intrate la minister. Cu privire la materialul de cai ce să află în hiergheliile statului să vor primi numai cai de 185 cm. înalți.

*

Lăcustele pe pustele Ungariei să înmulțesc în mod foarte îngrozitor. Ministrul de agricultură a luat măsurile de lipsă pentru stărpirea lor. A trimis 200—300 mașini.

Pe Hortobágy sunt atât de multe încât pe unde sburau ele soarele nu strălucea, par'că cerul ar fi acoperit cu nori gri. »T.«

*

Muscătură de omidă mortală. Cetim în »Pop. Rom.« că un proprietar dintr'o comună din Sătmar culegând, într'o zi din săptămâna trecută, poame, a fost muscat de o omidă la gât. Până la miezul nopții gâtul nefericitului s'a umflat tot mai tare, durerile creșteau tot mai mult, până ce dimineața — cu tot ajutorul medicului, — proprietarul a murit.

*

In loc de pomană. »G. de D.« scrie: E obiceiul la poporul nostru de-a să face pomană din partea celor rămași în urma morții celor deaproape. În principiu e, că să face pomană săracilor pentru odihna sufletului răposăților; de fapt însă să tind mese și să toarnă rachiu și vin înrudiților și nerudiților din sat și vecini, săracii fiind eschiși aproape totdeauna. Și pe urmă din pomană să trezesc oamenii la ospăț și dela părerea de rău după răposatul ajung în chef și veselie. Dar' cine ar putea înșira toate scăderile și păcatele astorfel de pomeni. Nemulțămirele cele multe, ba și furăturile de pâne ș. a. n'au darul decât de-a te înștrăina de acest obicei — frumos în vremile de mult — prea degenerat astăzi. Impotriva acestei datini, care nici o mulțămire nu procură, să ridică toți oamenii pricepători și luminați, cari au fost și sunt martorii ei oculari. Și ici colo a început să fie înlocuită în mod mai creștinesc. — Așa să scrie, că harnicul cantor român din Măieruș (lângă Brașov), dl Ioachim Lainer, care între altele să poate lăuda și cu înființarea celei dintâi tipografii ro-

mânești în capitala Ungariei (»Poporul Român«) — murindu-i soacra, n'a făcut obiceiuita pomană, ci a dat 100 cor. (o sută) pentru baza unui fond, din care să se ajutore săracii din sat. Fondul acesta să alimentează din diferite contribuțiuni spre acest scop. Fapta aceasta să laudă prin sine însăși — și credem dorința celor mulți este, că păgubitorul obicei al pomenilor să fie înlocuit cu alte obiceiuri vrednice de adevărații creștini și oameni.

*

Exportul de carne din România în Anglia. Ministrul român al agriculturii a încheiat contractul cu d. Andrews, reprezentantul unui consort de capitaliști din Londra, în scop de a să începe exportul cărnei din România în Anglia, prin ajutorul vapoarelor provăzute cu aparate de a conserva de stricare. Contractul a fost semnat de ministrul agriculturii, și acum să află la conziliul de ministri. Prin contract ministrul agriculturii arendează reprezentantului capitaliștilor din Londra, moșii de ale statului, una din jud. Iași alta în jud. Buzău și alte două în județele Brăila și Ialomița. Suprafața celor 6 moșii trece de 5009 hectare. Arendarea e făcută pe termen de 25 ani. Arendatorii vor înființa și susține (ciurzi) tamslăcuri de vite și vor cultiva pe terenurile ce au arendate, numai plante a căror produse să consumă deadreptul cultura cerealelor de export fiindule interzisă. Arendatorii să obligă a procura statului tauri pentru îmbunătățirea rasei vitelor cornute mari, iar' peste cel mult 5 ani să înceapă a exporta carne în Anglia. Ministerul român li-a mai acordat și avantagiile legii industriale.

*

Un urs de mărime uriașă a fost pușcat zilele trecute în munții Orlatului, din partea dlui căpitan din regimentul 31 de infanterie din Sibiu, August Spiess de Braccioforte. Șapte nopți a stat la pândă dl căpitan, și abia în noaptea a opta a putut să culce la pământ ursul care anul trecut a mâncat 25 de vite mari, iar' anul acesta încă făcuse mari stricăciuni. Ursul avea o lungime de doi metri și jumătate, și o greutate de două măji metriche.

*

Print rus sinucigaș. Printul Alexandru Mihailovici s'a împușcat. E numai o săptămână de când s'a căsătorit. Are un copil născut din flori. Printul are 32 de ani, iar' ea 21 înainte de ce s'a împușcat a chefuit toată noaptea și numai dimineața la orele nouă s'a reîntors acasă. A cerut revolverul și s'a împușcat. Cauza e necunoscută.

*

Folosul rămelor. Cine dintre cetitorii noștri n'ar cunoaște rămele, și totuși puțini vor fi, cari cunosc însămnă-

tatea deosebită, ce o au rămele pentru agricultură. Rămele să află mai în orice fel de pământ, îndeosebi însă le aflăm în pământ reavăn și humos. În astfel de pământ ele își fac canale care pătrund în pământ până la o adâncime de 2 metri. Canalele acestea să sfârșesc într'un gogoloș, în care rămele ierneză. Rămele să nutresc cu materii organice, ce le află în pământ. Câte odată rod și frunzele sfectelor, varzei și ale altor plante, prin ceea-ce fac și ceva pagubă, care însă nu poate fi luată în considerare față de folosul mare, care ni-l fac prin lucrul lor, care-l săvârșesc sub pământ. Prin canalele făcute de răme aierul intră mai ușor în pământ, ceea-ce este de mare folos pentru plante, căci prin influința aierului să prepară mai îndată materiile, de cari plantele au lipsă pentru nutrirea lor. Materiile, organice, ce să află în pământ prin influința aierului să descompun și putrezesc mai iute și devin potrivite pentru a nutri plantele. Apoi și apa ploilor să scurge mai ușor prin canalele amintite și pătrunde mai adânc în pământ. Rămele mai folosesc și prin aceea, că sfărâmă pământul, îl fac mai rafinat, mai poros. După ploile de vară putem observa mai bine cum rămele scot la suprafață pământul sfărâmat. Prelucrând și mestecând astfel pământul și scoțând la suprafață pământul mărunțit din adâncime conlucrează mult la îmbunătățirea aceluia. Rămele așadar sunt animale folositoare, cari ajutându-ne în lucrarea pământului, merită ca să le cruțăm fiind ele și afară de aceea urmărite de arici, soboli (cârțițe) și alte animale.

Cursul administrativ din Becicherecul mare și-a stabilit timpul de primire în 26—31 August. Didactrul e 40 cor. Cursul e în legătură cu un internat. Taxa în internat e 28 cor. la lună. Sunt câteva locuri cu preț redus de 20, 15 și 10 cor. și 15 locuri gratuite. Rugările au să se înainteze la începutul lunii August.

Multe lucruri bune s'ar putea face. Un neguțator foarte bogat din Hamburg chimase odată 20 de prietini la masă, la prânz. Soția lui voia să-i ospeteze și cu vre-o mâncare rară, neobișnuită prin Hamburg; ea ar fi voit bucuros să le poată pune la masă păstrăvi. Fiind însă în părțile acelea păstrăvii foarte scumpi, — păstrăvul și galbinul — înainte de a cumpăra, voia să se înțeleagă cu soțul ei. Acesta zise: »Putem face și cheltuiala aceasta; starea noastră ne iartă să facem încă și mai mult, dar' eu mă tem, că prin așa ceva păcătuim, și ar fi mai bine să-i dăm pace. Cugetă-te, draga mea, câți oameni lipsiți și săraci nu putem noi ajuta cu banii, ce ar trebui să-i dăm pentru păstrăvi«. Sozind ziua, în care

au fost chemați oaspeții la prânz, negustorul puse pe mase o tipsie acoperită. Pe când mâncau istorisi negustorul pretinilor săi, ce avea de gând să facă soția sa, le aminti și de prețul cel mare al păstrăvilor și în urmă le zise, că s'a socotit să le dea un fel de bucate însă și mai bune. Atunci descoperi furturia și le grăi: »In locul păstrăvilor sunt aici 30 de galbini, vă rog luați fieștecare câte unul și dați-l unui sărac. Cred că și d-voastră vă plac mai bine bucatele acestea, decât păstrăvii!« — »De bună scamă«, răspunseră cu toții într'un glas, iar' unul dintre ei adause: »Eu cred că n'am isprăvit cu asta; ca bucatele să fie și mai bune, așa gândesc că n'ar fi rău, dacă fiecare dintre noi ar mai pune câte un galbin la galbinii din tipsie«. În chipul acesta să vor împărtași mai mulți săraci din binefacere, și bucuria va fi și mai mare. Toți cei de față puseră încă câte un galbin în tipsie iar' unul încheiă cu cuvintele: »Cât bine nu s'ar putea face și câți oameni săraci și lipsiți n'ar putea fi ajutați și mângăiați din banii, ce îi dăm noi pentru lucruri de prisos și pentru nimicuri!«

»Dreplatea.«

Purtarea inelelor. Arhierul bisericeii gr. cat. din Eperies, Dr. I. Vályi, a dat ordin, prin care oprește pe preoții diecezei sale de a purta inele, cu excepția acelor cari sunt insignii ale oarecarei vrednicii răsplătite de autorități mai înalte. Ordinul să bazează pe canoane cari opresc preoților purtarea inelelor după încheierea căsătoriei și primirea darului.

Corneliu Demeter, Apotecar în Orăștie, Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor.

Acesta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fiecare pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă să face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar' »Peronospin«-ul, afară de vii să poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stropirea omidelor și insectelor sticacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfecțarea cotețelor de galițe.

Sfaturi.

Scurgerea oleiului din cireși.

S'au căutat mereu mijloc de a opri scurgerea oleiului la cireși și din întâmplare s'a găsit un mijloc practic prin întrebuințarea de săpun negru. Procedura e foarte simplă. Să face din acest săpun o pastă, cu care să unge coaja vătămată; pe deasupra să pune o legătură. Prin acest mijloc au fost scăpați de peire mulți cireși.

Cum examinăm ochii la oai?

Oamenii nostri în regulă așa cercă ori de văd caii, că dau cu palma în spre ochi. Dacă calul să ferește, e semn că vede. Dar acest mijloc de cercare nu este sigur. Mai bine cercăm așa, că închidem calul într'un loc întunecos. Aici pupila sau (mărul) ochiului să lărgeste. După aceasta scoatem calul iarăș la lumină. Dacă pupila ochiului să îngustează, e semn sigur că calul are ochi sănătoși. Dacă ea să îngustează mai puțin sau de loc, nu, atunci calul sau e slab la vederi, sau orb de tot. Această probă o putem face și cu fiecare ochiu separat, arume așa, că legăm pe celalalt.

Dum. 9-a după Roș., gl. 8 s't. 9

Dum	23 M. Trofim	5 M. Schnee
Luni	24 M. Cristina	6 Schimb I. f.
Mărti	25 Adorm. S. Ana	7 Caietan
Merc.	26 M. Ermolau	8 Ciriac
Joi	27 † M. Pantelimon	9 Roman
Vineri	28 A. Prohor	10 Laurențiu
Sămb.	29 M. Calinic	11 Tiburtiu

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Del. 5—11 Aug. st. n. 1906.

5 August. n. Abádszálók, Bükkösd, Jászárokszállás, Kecskemét, Kiszombor, Kula, Kupfalva, Magyarós, Mitrovitzta, Pankota, Pécs, Soroksár, Tiszalök, Ujpecs, Versecz. — **6.** Baranyavár, Bellus, Börzsöny, Debreczen, Devecser, Dezser, Dombó, Eperjes, Kétegyháza, Kismarton, Kürt. Lelesz, Ljubesica (Varasdm.), Mártonhely, Mekényes, Mezőkeresztes (Borsodm.), Nádudvar, Nagydorog, Nagymarton, Naszvad, Pápóc, Prázsmár, Rajka, Sárd, Sárvár, Szentjobb, Szil, Tarczal, Üllő, Vágújhely, Vaja, Várpalota, Vizakna. — **7.** Aranyosmaróth, Bereczk, Kerkaszentmik'ós, Mihályi, Nagydobrony, Nagyotósi, Nagyszöllős (Ugocsamegye), Niczkylva, Otióvölgy, Rásztó, Sellye, Széplak (Biharm.), Szerednye, Velence, Veszprém. — **8.** Aranyosmegeyes, Berettyóujfalu, Merény, Moskócz, Nagymegyér, Nagysurány, Pered, Sasvár, Soskut, Törösvár. — **9.** Bős, Fesőpulya, Homonna, Mateócz, Nemetlövő, Tiszaujlak, Turnischa. — **10.** Alsóór, Berzencze, Bő, Csabrendek, Derecske (Biharm.), Dévény, Demsőd, Drávaögyház, Érd, Goricza (Zagráb), Marostjvár, Merczy-

falva, Muzsina, Nagyberki, Nyék, Óradna, Petrinja (Zágrábm.), Pozsega, Privigye, Rábaszentmárton, Ráczkániza, Samobor (Zágrábm.) Szászrégen, Szentantal, Szentdienes, Szentgyörgyvölgy, Tarnóc, Tiszolcz, Tolna, Vasvár. — 11. Eczel, Felsővissó, Kaposmérő, Kisapold, Lődös, Ujvidék.

„ARDELEANA“

Institut de credit societate pe acții în Orăștie.

Nr. 511—1906.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Ardeleana“ din Orăștie să convoacă prin aceasta la

adunarea generală extraordinară

ce să va ținea la 23 August st. n. 1906 la orele 10 a. m. în localul institutului cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale prin președinte.
2. Intregirea, prin alegere, a celor trei vacanțe de membri din comitetul de supraveghiere, eventual și a altor vacanțe ce ar urma.
3. Intregirea, prin alegere, a celor patru vacanțe de membri în direcțiune și anume, un membru cu mandat până la proxima adunare generală ordinară, doi membri cu mandat până la adunarea generală ordinară pentru anul 1907 și un membru cu mandat până la adunarea generală ordinară pentru anul 1908. Tot asemenea să vor întregi și alte vacanțe ce eventual ar urma.
4. Propunerea acționarilor Dr. Ioan Popu și consoții.
5. Eventuale propuneri făcute conform statutelor.
6. Alegerea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală extraordinară, fie în persoană, fie prin plenipotențiați sunt rugați a depune acțiunile și documentele de plenipotențiere la cassa institutului „Ardeleana“ cel mai târziu până în 22 Aug. st. n., apoi la institutele de credit și economii „Albina“ din Sibiu, „Cassa de păstrare“ din Săliște, „Oraviciana“ din Oravița și „Crișana“ din Brad cel mai târziu până în 20 Aug st. n.

Direcțiunea

institutului de credit și economii „Ardeleana“ societate pe acții în Orăștie.

Cine are ceva de vândut sau de cumpărat să se adreseze la dl CAROL GROSZ în Orăștie, care dă ori-ce informații.

! 0:0:0:0:0:0:0:0 Creamul și săpunul de benzoe mygdale conservează mai bine fața și minile! 0:0:0:0:0:0:0:0 !

Preparatele lui **CORNEL DEMETER** să pot căpăta în farmacia N. VLAD, Orăștie (Szászváros).

Cremă de benzoe mygdale. Cremul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea feței și a mânilor, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurățenii de pe mâni și față, precum: pete, bubite, sgrăbunțe, pistonii (miteser) precum netezește și sbărciturile. — Conținutul cremului acestuia e neștricăcios pentru față și mâni. **Prețul 60 fileri.**

Săpunul de benzoe mygdale foarte fin și excelent pentru toaletă. E preparat din mirosoși plăcute de flori. Albește și netezește pielea. **Prețul 70 fileri.**

Prav contra asudatului. Cu efect foarte bun acelora cari asudă tare. — **Prețul 50 fileri.**

Prav contra opăritului la copii. Mamelor deosebit e recomandabil a întrebuința la copii lor acest prav, deoarece împiedică dezvoltarea diferitelor exceme și bube cari să produc prin udul și asudatul copiilor. **Prețul 50 fileri.**

! Prav pentru porci, cai și vite! Efect minunat! Prin întrebuințarea acestui prav, porcii, vitele și caii să îngrășe, au poftă de mâncare și vacile dau lapte mult și bun! **Prețul 60 fileri.**

HĂRTIE PENTRU MUȘTE 10 fileri.

Diferite mirosoși de parfumuri franceze de prima calitate să pot căpăta după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine și deosebit plăcut mirosoșoare, să prepară din flori de vioarele, marguerite și scumpină (iorgovan) à 70 fil., precum și săpun de ouă à 20 fil. bucata.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și beuturi!

!! THEE FOARTE FINĂ !!

! Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri!

In atențiunea damelor!

Pentru conservarea frumuseții feței un preparat excelent este

CREMA-BLANKA
a lui ERŐS.

Prin întrebuințarea acestui preparat neștricăcios, neconținând argint viu și materie de plumb, să delătorească tot felul de necurățenii de piele, pistrii, sgrăbunțe, mâncărimi etc. Să poate întrebuința și ziua, lipsit fiind de materii unsuroase. — **Prețul unei tighii 1 coroană.**

Săpunul pentru această cremă costă 80 fileri.

Puderul-Blanca a lui Erős de culoare albă, roză și crem, face să dispară luciul pielei, din care motiv să înviezează pielea feței. — **Prețul unei cutii K. 1-20**

Feriti-vă de imitațiuni!

Trimite cu posta prin ramburs ori după trimiterea banilor înainte, preparatorul:

ERŐS ALADÁR, farmacist în DÉVA.
(farmacia „Holló“-hoz).

Mare deposit de unelte chirurgice, bandage, parfumerii francezești, ape și paste de dinți, săpun medicinal și de toaletă.

8-10

CUMPĂRAȚI!*Biblioteca „Bunul Econom”*

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile».
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor».
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânțatul lor».
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetației. Recolta cerealelor».
5. »Economia vitelor sau Zootehnia generală».
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți».
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul».
8. »Ingrășămintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)».
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovėsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul)».
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor».

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom» Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să îngrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptr agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuească repede!

Opuri ———
Bilte de log.
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist.
Placate ———
Ord. de dans
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent.
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Billete de cun.
Etc. etc. etc.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

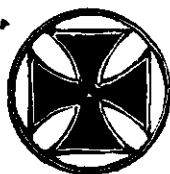
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviează

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(191) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

de ani. 120—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuituri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, avuul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftelor de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, utul în pat, influența pinsomnie, epilezia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta» deoarece »Ciasul-Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost o iocios opriu fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálman.

Proprietar-editor: VASILE DOMȘA.

Syrup de zmeură „Demeter”

I. calitate, curat, numai din suc de zmeură preparat.

1 kilogram costă 1 cor. 20 fil. ¼ kilogram, 40 fil.

Să capătă în farmacia N. VLAD în Orăștie (lângă colegiu).

Cine are de vânzare miere de stup și ceară în ori-ce cantitate, să se adreseze la administrația foaiei noastre în Orăștie, de unde i-să va spune prețul cu care să cumpără.

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie